

100 YILINI GERİDE BIRAKIRKEN CUMHURİYETİMİZ...

Musa Çeçen

EMO 41. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı

musa.cecen@gmail.com

Yukarıdaki başlığın altına bugünlere dair muhteşem başarı öyküleriyle dolu cümleler dizmek isterdim... Yaşadığımız döneme bakınca ne yazık ki bu olanaksız. 1979 yılında heyecanla üye olduğum TMMOB EMO saflarında 44. yılımı tamamlamak üzereyim. Geride bıraktığım yıllara bakınca ülkemiz ve mesleğimiz açısından sorunlar yumağından başka bir şey görememenin burukluğunu yaşıyorum.

Üniversite yıllarımız toplumsal ve siyasal mücadelenin yükseldiği, iş bırakma eylemlerinin hatta silahlı çatışmaların yoğun yaşandığı yıllardı. Bizler üniversitelerde politik tartışmaların yoğun yaşandığı, üniversitelerin ülke ve demokrasi sorununa dair tutum aldığı bir dönemden geçtik. Çok sayıda arkadaşımızı da bu süreçte yitirdik.

1979 yılında mezuniyet belgemi alır almaz İzmir'e dönme bile beklemeden EMO Ankara Şubesi'ne koşmuş ve üye olmuşum. 1954 yılında kurulan EMO'nun kuruluşunun üzerinden 25 yıl geçmişti ve bana verilen sicil numarası 8116 olmuştu. 25 yılda yitirdiğimiz meslektaşlarımız dahil 8 bin 116 üye.

1980 yılı 12 Eylül günü ülke yönetimi askeri darbe ile sarsılmış, artık hepimiz için geri dönülmesi zor süreç başlamıştı. Ülke kamucu (ağırlıklı devletçi) politikardan vazgeçmiş, kapitalist neoliberal politikalar parlatılarak sunulmaya başlanmıştı, bu sunuşun ana başlığı ise küreselleşme yani

globalizmdi. 2022 yılında yitirdiğimiz Cumhuriyet Gazetesi yazarı Aydın Engin "Globalizmin cilasını kazırsanız altından azgın kapitalizmin dişleri görünür!" demişti.

24 Ocak kararları ile 12 Eylül darbesi planlanmış, emek ve demokrasi mücadelesi bastırılmıştı. 650 bin kişi gözaltına alınmış, 7 bin kişi için idam istenmiş, 517 kişiye idam cezası verilmiş ve 50 kişi asılarak idam edilmişti. Sakıncalı oldukları gerek-

çesiyle 30 bin kişi işten çıkarılmış, binlerce dernek kapatılmıştı. Bu süreçten TMMOB ve Odamız da payını almış ve kapatılmıştı.

Bugünlere nasıl geldik sorusunu yanıtlayabilmek için geçmişe bakmak gerekiyor. Ülkeyi 21 yıldan bu yana AKP iktidarı yönetiyor. Gelinek durum ise yürekler acısı. Kamuya ait tüm varlıklar özelleştirme yolu ile

peşkeş çekilmiş, kamu hizmeti üreten KİT'ler, limanlar, fabrikalar birer birer elden çıkarılmıştır. Kamu mülkiyetinde kalan diğer varlıklar ise varlık fonu adlı yapıyla denetime kapalı hale getirilmiş olup, yandaş kesimlere kaynak aktarılmaya devam edilmektedir. Özelleştirme yolu ile elde edilen yaklaşık 95 milyar dolar gelir ise yandaş müteahhitlere double yollar üzerinden aktarılmıştır.

EMO elektrik ve haberleşme alanı başta olmak üzere özelleştirme politikalarına karşı sahaya inerek emek örgütleriyle birlikte aktif mücadele vermişti. Ancak kirli propaganda ile kamunun başarısız olduğu, kamu işletmeciliğinin devletin sırtında kambur olduğu, özelleştirme ile verimin

artacağı ve bu hantal KİT'lere aktarılan kaynakların eğitime, sağlığa ve sosyal güvenliğe kullanılacağı söylemi egemen kılındı. Tabii ki bu arada kamu işletmeciliğini halkın gözünden düşürmek ve özelleştirme karşıtı mücadelede halkın katılımını engellemek için kamu işletmeciliği kaynakları kısılarak, personel, araç gereç alınmayarak hizmetin aksamasa sağlanmıştı. Sonunda halkın canına tak etmiş, “özelleşsin zira bundan kötüsü olamaz” dedirtilmişti.

“Ucuzluk yok; vurgun ve talan var”

Günümüzde özelleştirilmeyen sektör kalmadı. Ne ucuzluktan ne de verim artışından söz etmek olanaksız. Bunun yerine vurgun ve talan ekonomisinin yarattığı tahribattan konuşuyor, dertleniyoruz. Daha çok kazanmak için yasaları kendilerine göre eğip bükenler ülkenin yer altı ve yer üstü kaynaklarını hortumlamayı sürdürüyor. Maden katliamlarından, toplumsal şiddetin artmasından, kadın cinayetlerine uzanan yol, çıkış yolu bulamayan yurttaşları ise uyuşturucu batağına götürüyor.

100. yılı geride bırakırken tarihinin en büyük ekonomik krizine sürüklenmiş olan ülkemizde, halkın yarısından fazlası asgari ücret sarmalında, açlık sınırının altında yaşıyor. 1999 yılında yaşanan 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinin tahribatı onarılamadan 6 Şubat depremi binlerce yurttaşımızı aramızdan aldı. Depremin yıkıntılarını altında kurtarılmayı bekleyenlere kendi selalarını dinleten bir ülkenin yurttaşı olmanın vicdani sorumluluğu bir yerlerde asılı duruyor.

Bugün ne yazık ki İslamcı söylemle flulaştırılmış gerici bir dayatma ile karşı karşıyayız. Cumhuriyetin tüm değerleri başta laiklik olmak üzere din ve devlet yönetiminin ayrıştırılması bir yana ilkokullarda diyanet işleri tarafından dini eğitim zorunlu hale getiriliyor.

Hal böyleyken yaşanan ekonomik bunalım halkın giderek yoksullaşmasına, temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz duruma düşmesine neden oluyor. Bütün bu dayatma politikalarına karşın ortak bir mücadele pratiğini yaratacak birleşik bir emek ve demokrasi hareketi hiç olmadığı kadar ihtiyaç olarak önümüzde duruyor.

Biz mühendis ve mimarlar da bu olumsuz süreçten payımızı alıyoruz. Her ile bir üniversite açmayı ve ebeveynlerine “kimse dışarıda kalmayacak, herkes üniversiteye gidecek” söylemiyle yerlerde sürünen akademilerden mezun edilenler “iş bulamıyoruz” diye hayıflanınca “her mezuna iş bulmak zorunda değiliz” açıklaması yapılıyor. 25 yılda 8 bin 116 sicil numarası veren EMO şimdilerde yılda 10 bin mezun veren üniversite (!) yapısıyla karşı karşıya. Tabii ki mezun olarak EMO saflarına katılan meslektaşlarımızı meslek hayatına hazırlamak, mesleki becerilerini geliştirmek Odamızın görevi. Bu nedenle 2003 yılında TMMOB Mühendislik ve Mimarlık Kurultayı

sonrası kurulan Meslek İçi Eğitim Merkezi MİSEM önemli görevler üstlendi. MİSEM'in kurucuları ve gelişim sürecinde emek veren bir üye olarak bu onuru hep taşıyacağımı belirtmek isterim.

EMO 46. Dönem'de ne yazık ki MİSEM açısından alınan kararları onaylamam mümkün değil. Zira bu dönemde benim ve üç arkadaşımın MİSEM eğitmenliğinden tabiri caizse MİSEM'le ilgisi olmayan saiklerle atılmamız çok tartışıldı. Ne yazık ki 46. Dönem'de MİSEM eğitmenliği ataması için gereken tüm zorunlu kriterler bir kenara bırakılarak eğitmen havuzu büyütüldü. Bu sürecin onarımı ve kurumsal bir yapıya dönüşümü ise tekrar acil bir görev olarak önümüzde bekliyor.

EMO Bilimsel Dergi

EMO Bilimsel Dergi

41. Dönem EMO Yönetim Kurulu'nda görev aldığım dönemden bir anımı da paylaşmak isterim. EMO'nun mesleki ve demokratik mücadele perspektifinin bilimsel araştırma ve geliştirme çabasına üniversiteler ve sektörle birlikte nasıl katkı sunabiliriz diye beyin fırtınasından “EMO Bilimsel Dergi” fikri oluştu. Bu konuda en büyük katkının sevgili Orhan Özücü ağabeyin olduğunu özellikle belirtmek isterim.

Hemen bir arayış ve üniversitelerdeki hocalarımızla bu çalışmanın yürütücüsü yani Baş Editörü ve Editöryal kadrosunun kimlerden oluşabileceği araştırıldı. Görüşülen hocalarımızdan aynı öneriler gelince harekete geçme kararı alındı.

Ve bu dönemde yine EMO'nun mali olarak sıkıntı içinde olduğunu özellikle belirtmek isterim.

İlk iş olarak hocalarımızın ortak önerisiyle Baş Editör olarak önerilen EMO Adana Şubesi üyesi Prof.

Dr. A. Hamit Serbest hocamızla konuşmak üzere Orhan Örucü, Emre Metin ile birlikte Reşatpaşa Mahallesi'nde yer alan EMO Adana Şubesi'ne gittik.

Hamit hoca ile Şube Başkanı Mehmet Mak'ın da katılımı ile konuyu açtık. Orhan ağabey önceki bilgilendirmelere ilave detayları açıkladı. Hamit hocam bir süre dinledikten ve konuyla ilgili görüşlerini paylaştıktan sonra bana dönerek; **"Tamam da başkan bu yapıyı kurarsak bize neyin sözünü verir ve neyi garanti edersin?"** diye soru yöneltince birden duraksadım ve nasıl cevap vereceğimi bilemedim... Zira EMO Genel Merkezinden ayrılmadan bir gün önce matbuat basım işlerimizi yapan firma alacağını henüz tahsil edemediğinden içinini dökmek için yanıma gelmişti. Ben de kendisine ilk ödeme sırasında olduğunu söyleyip gönlünü almış ve uğurlamıştım.

Hamit Serbest hocamın sorusuna bu nedenle yanıt vermekte birkaç saniye gecikmeme neden olan duraksamamı atlattıktan sonra; **"Hocam mali olarak çok rahat olduğumuzu söyleyemem. Çalışmalarımız için elimizden gelen her türlü destek ve bilimsel özgürlük garantisi veriyorum. Bu sizce uygun olur mu?"** diye yanıt vermiştim.

Hamit Serbest hocam **"Bu bize yeter"** diye yanıt vermiş ve bizi çok mutlu etmişti.

Ve temelleri böyle atılan EMO Bilimsel Dergi Prof. Dr. A. Hamit Serbest (Baş Editör), Prof. Dr. Bahri Ercan, Prof. Dr. B. Murat Eyüboğlu, Prof. Dr. H. Altay Güvenir ve Prof. Dr. Hakan Kuntman editör kadrosuyla işe koyulmuştu.

EMO Bilimsel Dergi yıllık 2 yayın periyoduyla 13. Sayısını Temmuz 2023 tarihinde yayımladı. Günümüzde Prof. Dr. M. Timur Aydemir (Baş Editör), Prof. Dr. Erhan Akın, Prof. Dr. Güven Önbilgin, Prof. Dr. Arif Nacaroglu, Prof. Dr. Özlem Özgün, Prof. Dr. Muhittin Gökmen ile yoluna devam ediyor. Bu çalışmalarda bugüne kadar yer almış hocalarımıza, Odamız yöneticileri ve emek-

çilerine teşekkür ediyorum.

EMO Bilimsel Dergi, 2017 ve 2018 yılında yayımlanmış olan tüm sayılarıyla birlikte artık ULAK-BİM TR Dizin'de yer alıyor. TR Dizin YÖK ve Üniversitelerarası Ku-

rul'un (ÜAK) atama ve yükselmelerde kabul ettiği bir dizin olma niteliğine sahip. EMO Bilimsel Dergi'nin uzun soluklu yolculuğu devam ediyor. Hedefimiz uluslararası bilimsel SCI tarama listesine girebilmek... O güne değin üniversite ve sektörün bilimsel arayüzünde işlevini sürdürmek amaçlanıyor.

"Laik Cumhuriyet ayağa kaldırılmalı"

Değerli meslektaşlarım.

Bir yandan ülkemiz ve halkımızın gönencini yükseltmek için bilim ve mühendisliği toplum yararına sunma çabamızı sürdürürken, mesleğin ve meslektaşlarımızın sorunlarının, ülkenin sorunlarından ayrılarak asla çözülemeyeceğinin altını çizmemiz gerekiyor. Üyelerimizin yaşadığı istihdam koşulları giderek kötüleşiyor. Kamu çalışanı mühendislerin ücret ve özlük hakları, SMM olarak mesleğini sürdürmeye çalışan üyelerimizin özelleştirilen EDAS'larda yaşadığı sorunlar, ücretli mühendislerin ücret ve istihdam sorunları, işsizlik vb. sorunları siyasal bir mücadele hattında emek hareketi ile ortaklaştırmaktan başka çözüm görünmüyor. Ancak emek ve demokrasi güçlerinde yaşanan dağınıklık ve örgütsüzlüğün aşılması zaman alacağına benziyor.

Cumhuriyetin 100. yılında onun kazanımlarını yok eden, ülkeyi inanç temelinde dinci karanlığa sürükleyen bir yapıyla karşı karşıyayız. Elbette bu karanlığı açacak potansiyele sahibiz. Bu nedenle karanlığa ağıt yakmaktansa bir mum yakmayı öneren aydınlanmacı geleneğin yükseltilmesi ve laik cumhuriyetin tekrar ayağa kaldırılması için her bir yurttaşın çaba sarf etmesi gerekiyor.

Cumhuriyetin gelecek 100 yılında konuşulacak çağdaş, özgürlükçü, laik ve devrimci başarıları; bugünün gerici dayatmalarına direnen, bu uğurda mücadele eden aydınlık yüzlü gençlerin eseri olacak.

Sağlıkla kalın.